

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton, félíven.
Előfizetési ár: egész évre 80 kor., félévre 40 kor.
Egyes szám ára két korona.

↔ Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium. ↔
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Imádság

az Orsz. Református Tanáregyesület közgyűlése
alkalmával.
Elmondta: dr. Baltazár Dezső püspök 1921. VIII/25.

Mindenható Isten! Mennyei édes Atyánk!
Egybevetve isteni tökéletességed fenségeivel a ma-
gunk nyomorúságát, áhítatos megdöbbenéssel kér-
dezzük: „*micsoda az ember, hogy megemlékezel ő
róla és az embernek fia, hogy gondod van reá?*“

Pedig Te csakugyan megemlékeztél mi rólunk
és gondviseő oltalmad szárnyai befedeztek minket.
Botránkozások és háborúságok; tüzek-árvizek és
soknemű veszedelmek mentek és járnak rajtunk
keresztül; de Te Uram, alkalmas időben aláhaj-
litottad hozzánk az eget, alászállottál értünk és
irgalmasságod jobb karjával magadhoz emeltél
megtartásra, védelemre. Aldassék ezért is a te nagy
neved örökkön-örökké.

Az árvizek és szelek beleütözköztek s bele-
ütözköznek anyaszentegyházad házába is. „*Kívül harc,
belül félelem;*“ kívül ostromlás, belül tévelygés;
kívül veszedelem, belül harag; kívül léleknek csel-
vetése, háló és hurok, belül Teudások, Judások
elhitetett csapatai; kívül kecségetés, belül hűtlen-
ség próbálgatják a fundamentomot. De Te meg-
mutattad és megmutatod, hogy aki kösziklára építi
az ő házat, az a házzal együtt megtartatik. Ez a
köszikla pedig „az az alap, amelyen kívül mást
senki sem vethet; mely is a Jézus Krisztus“. Ez
az a kő, a szegületnek ama feje, amelyet hiába
vetettek meg a legújabb idők balra, vagy jobbra;
hamis mértékkel és nem Te veled, Istennel mére-
gető építői; ez az a kő, „*melyre, aki esik szétzú-
zatik; akire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt*“.

Nincsen is Uram kétségünk felőle, hogy min-
den tévelygések és ellentartások; minden ellened
való tusakodások, álnokságok és erőszakoskodások
akadályain által is eljő „az Úrnak nagy napja“,
ama Te napod, amelyen „*megfizetsz kinek-kinek
cselekedetei szerint*“: a tiszta búzáat betakarítod
a kegyelem csűrőbe, a pölyvát pedig megégeted
az evangéliom olthatatlan tüzevel.

Ezzel a tüzével világoltasd előttünk Szent
Fiadat; „*aki nem azért jött, hogy neki szolgálja-
nak; hanem, hogy ő szolgáljon és adja életét vált-*

ságul sokakért“. Ő akarja, hogy lobogjon is már
a Szent Lélek tüzeinek világossága.

Ehhez a világossághoz adj minékünk hűséget,
hogy sötétben járván, meg ne ütközzenek a mi
lábaink. Világosságul jött Szent Fiad a világra;
világosság fiaivá hívott el bennünket. A sötétség-
nek ama fejedelmét kirekesztette a külső sötét-
ségbe és minket az égő lámpásokkal fényes lako-
dalmi házba fogadott.

Uram, tarts meg bennünket ebben a házban,
ahol világosság és szabadság szent öröme van.
Ezzel a két nagy erővel, hathatós áldással, ke-
gyelmi ajándékkal tégy bennünket alkalmasakká
arra, hogy útadat megismerjük és járjuk; hogy
dicsőségedre tanuljunk és tanítsunk, hogy nevel-
hessünk te neked e gyászos idők ifjúságából
„*kiváltképpen való népet, békességre igyekezőt*“,
amelynek szájában az álnokság és harag rothadt
beszéde helyett a te bölcsességed egészséges tuda-
mánya van és amely az első és második paran-
csolatot követvén, tudjon szeretni téged, teljes
szívből és lélekből s tudja szeretni az embereket,
mint önmagát.

Így Uram, felépíthetjük a romokat, amelyekké
házánk és egyházunk, e két árva testvér, össze-
omlott: felépíthetjük nagy, erős népnek országává;
szent nemzetnek gyülekezetévé; imádságnak há-
zává; a te dicsőséged hajlékának helyévé. Amen.

Egyház

Az egyházfegyelem megvalósításának lehetőségei.

Előadás, melyet a békési lelkesítő kör értekezletén,
Gyomán, 1921. évi július 31-én tartott Gönczy Béla
vésztői református lelkesítő.

Az áldott emlékezetű Claparède Sándor Hód-
mezővásárhelyen jártában, magyarországi tartózkodásának emlékére, feleséggestül együtt lefényképez-
tette magát. A fényképész a Claparède igényeit
ki nem elégítő képet, igen borsos ár felszámítása
mellett, utánvétellel küldé el Genfbe, bizonyosan
arra gondolva: jól kihasználom ezt a külföldi gaz-
dagot. Claparédének ez a tapasztalás valósággal

lelki fájdalmat okozott s abban leginkább azt nehézményezé: „református ember hogy lehet ilyen!“ Egy református iparosnak így eljárni nem szabad. Egy Genfben tanult jó barátomnak beszélé el ezt az öreg Claparède, amikor azt egy ízben vendégül látta. Említett barátom megértette a szemrehányás jogosultságát, hogy bizony ez is azt jelenti, hogy minálunk a vallás nem életformáló erő s szégyelte ezt, azonban ügyesen feltalálva magát, azt kérdezé: bizonyos, hogy református volt? én azt hiszem, zsidó kellett hogy legyen. Erre Claparède arca felderült s örömmel ismétlé: igen, igen zsidónak kellett lenni! . . . Jól esett neki hinni, hogy így van. Mi azonban, akik a mi viszonyainkat ismerjük, egymás között őszintén és sajnálattal vallhatjuk meg, hogy biz' épp úgy lehetett az afényképész református is, mert az is úgy tesz e tekintetben, mint a zsidó: kihasználja a konjunkturát.

Minket nem szomorít el a naponkint ismétlődő ilyen eset sokasága? Megérezzük-e a Claparède szomorúságában a felettünk kimondott ítélet súlyát?

Gondolunk-e mi valamikor, amikor az élet rohanó forgatagában az üzletkötések inkorrekttségét szemléljük, arra, hogy református embernek e tekintetben is másnak kell lenni! Hogy református ember mást ki nem használhat, illetéktelen hasznot zsebre nem vághat.

Valamikor pedig még Magyarországon is a megbízhatóságot jelentette a „református“ szó és ma? . . .? jelent-e a mi híveink előtt is, még a „vallásos“ hívek előtt is valamiféle életideált??

Eszünkbe jut-e, hogy reformátusnak lenni annyit tesz, mint Jézus érdeméért Isten kegyelméből az üdvösségre méltatlanul történt elválasztásunk alázatos tudatában a Szent Lélek ereje által erkölcsi életünk és minden tevékenységünkben az Isten dicsőségét szolgálni!

Miért volt ez másként régen? Miért jutottunk mi arra a veszedelmes lejtőre, ami olyan mély örvénybe sodort, amelynek ijesztő mélységét az mutatja, hogy akadhat lelkész, aki efféle kijelentést, hogy ő csak addig pap, amíg a katedraban van, nyugodt lelkiismerettel meg tud tenni! Ezután igazán nem volna már más hátra, mint az, hogy mint hajdan az augurok és a haruspexek, mi se állhassuk meg nevetés nélkül, ha egymással találkozunk.

Miért van ez így?

(Folytatjuk.)

Közélet

Kedvezmény

az egyházak részére, az államadóségeket terhelő vagyonváltásnál.

Köztudomásúlag az 1921. évi 26. t.-c. értelmében, az államadósági értékpapírok is vagyonváltás alá esnek. És pedig az 50 és 100 K-ás címletek 15%, a nagyobb címletek 20% váltás

alá. Ennek következtében, a papírok szelvényei 1921 júl. 1-től az így csökkentett érték után számítva fognak fizettetni. E törvény azonban az egyházakat és közintézményeket a vagyonváltás súlyos következményei alól részben mentesíti. — Nevezetesen, az 1921. évi 26. t.-c. 3. §. rendelkezése értelmében a közalapok és közalapítványok, gyámpénztárak és gyámpénztári tartalékalapok, közművelődési és közjótékonyági intézmények, egyházi és kegyes alapok, kényszerársulatok, valamint nyugdíjintézetek tulajdonát képező s nosztrifikált államadósági címletek (akár háború előtti, akár háborús, t. i. hadikölcsön) nem esnek vagyonváltás alá, ha ez évi jún. 26. előtt birtokukban voltak. Ezek helyett ugyanily névértékű évi 5%-al kamatozó törlesztéses állami kölcsönkötvények adóznak.

E kedvezmény elnyerése céljából, a 3200—1921. P. M. sz. rendelet 15. és 22. §. értelmében, a Pénzügyügyi Központhoz 1921 augusztus 31-ig kimutatás terjesztendő, amelybe az állami címleteket (és pedig külön a háború előtti, külön a hadikölcsön) kölcsönként elkülönítve, a kötvények értékfokozat szerinti darabszámának, a kötvények számának és összes névértékének feltüntetése mellett be kell jegyezni. Egyben bejelentendő, hol vannak a címletek őrizetben s melyik intézetnél lettek nosztrifikálva. Míg a kicserélés meg nem történik, a kamatszelvevények, az általános 20%, illetve 15% vagyonváltással csökkentett érték szerint fognak beváltatni. De ez a kamatkülönbség az 5%-os törlesztéses kötvények kiadásakor meg fog téríteni. A bejelentéshez a következő minta szerinti eljárást javaslom:

T. Pénzügyügyi Központ, Budapest.

Hivatkozva a 3200—1921. P. M. sz. rendelet 15. §, illetve 22. §-ra, tisztelettel bejelentjük, hogy egyházunk X, Y, Z. alapjainak az alábbi kimutatásban foglalt hadikölcsön címletek vannak birtokában, amelyeket az 1921. évi 26. t.-c. életbelépte előtt szereztünk s N. N. pénzügyi intézet útján nosztrifikáltunk s ennél fogva az 1921. évi 26. t.-c. 3. §-ban megállapított vagyonváltás-mentességre jogosultak. A címletek N. N. pénzügyi intézetnél (vagy pénztárunknál) vannak őrizetben.

A címlet neve s darab száma			A címlet sorszám	Kamatláb	Érték	
járadék	törl. kölcs.	pénztár jegy			Egyenkint	Összesen

Kelet.

Aláírás.

Bejegyzendő a lombard kölcsönnél terhelt kötvények is.

Miután a vonatkozó rendelet csak a Budapesti Közlönyben jelent meg, amely igen kevés lelkész kezébe jut, az egyházi hatóságok pedig

nem adtak utasítást a fentiekre, holott itt jelentékeny vagyoni érdek forog kockán: ha megkésve is, szükségesnek láttam azokat közzé tenni s ajánlom lelkésztársaim szíves figyelmébe.

Felettebb sajnálom, hogy az itt közlötteknek magam is ily késő jöttem tudomására. S miután egyházaink, őszinte hazafiságból, gyümölcsöztetésre váró tőkéiket legnagyobb részben hadikölcsönökhöz helyezték, felettebb kívánatosnak látnám, hogy főt. püspök uraink közbejárának a határidő meghosszabbítása iránt s egyben intézkednének, hogy az illetékes tényezők, felelősség terhe alatt megtegyék a szükséges bejelentéseket.

Vas Mihály.

A keresztyén ifjúsági egyesületek karczagi konferenciája.

Július 24–28-án zajlott le a keresztyén ifjúsági egyesületek karczagi konferenciája, melyen csaknem 100 helyről 400 résztvevő jelent meg; mindenféle társadalmi osztály képviselve volt: lelkipásztorok, tanárok, tanítók, hivatalnok emberek, iparosok, földművesek stb. Július 23-án (szombaton) délben és délután érkeztek legtöbben, mikor is az állomáson magyar ruhás lányok kedves csoportja fogadta az érkező vendégeket, kiket a polgármester üdvözölt. Az elszállásolás magán házaknál történt, hol igazi magyaros szívesseggel fogadták a vendégeket a konferencia egész tartama alatt. Az étkezés kint volt a karczagi Erzsébet-liget egyik fedett helyiségében, ugyancsak ott, egy másik fedett helyiségben tartották meg az előadásokat.

Szombaton este áhítattal kezdődött a konferencia, melyet Megyercesy Béla főtitkár vezetett. Minden reggel és este ugyancsak áhítattal kezdődött és zárultak az aznapi előadások. Az áhítatokon két esetet kivéve (Pongrácz József, pápai reformtus teológiai tanár, Karácsony Sándor, budapesti középiskolai tanár) Megyercesy B. tartott bibliamagyarásokat.

Július 24-én (vasárnap), d. e. 9 órakor a református templomban dr. Révész Imre, debreczeni református lelkipásztor tartott ünnepélyes megnyitó istentiszteletet Hós. 5. a., 9. a., Filem. 10°, 11°, 12° alapján, melyen a konferencia tagjai is részt vettek. Megrázó erővel és mesteri előadással predikált mai lezüllesünk okairól, a szokás-vallásosságról, a szülőknek a fiakkal szemben elkövetett mulasztásairól s ezek mikénti pótlásáról, a fiaknak Krisztushoz vezetéséről. Délután 5 órakor az üdvözlések hangzottak el a ligetben az egyház, a város és egyéb testületek részéről, melyekre Sartorius Ernő, a ker. ifj. egyesületek világszövetségének svájci főtitkára és Hanke E., az amerikai ker. ifj. egyesületek titkára, válaszoltak. Mindaketten rokonszenvvel és szeretettel szölköztek Magyarországról s feltámadásának alapfeltételét az ifjúsággal való intenzív fogalkozásban jelölték meg. Ifj. Victor János imája után a je-

lenlevők mintegy tizezer koronát adtak össze az oláhok által elpusztított leányiskola javára.

Július 25-én (hétfőn) dr. Révész I. a „Magyar keresztyén jellemek”-ről tartott előadást, történeti példákkal illusztrálva. Utána Sartorius Ernő az „egyesületi gyakorlati munkáról” beszélt, melyet az ó-testamentomi templomhoz hasonlított. Testi, értelmi nevelés, szórakoztatás a pitvart jelentené, de ezek elmaradhatatlanok, mert a fiatal embereknek saját életszükségleteikbe kell belenyúlnunk s ezeket a sátánnak át nem engedhetjük. Ám mindez csak eszköz arra, hogy a szentek szentjébe, az élő Istennel való közösségre eljuttassuk őket. Rátért a kivándorlók között folytatott munkára is. Dr. Koczog András, budapesti középiskolai tanár korunk bűnét (korcsmázás, paráznság, káromkodás, osztálygyűlölség, racionalis theológia stb.) fejtegette s beszámolt arról, hogy mit nyert ő az ifj. egyesületben, mely nem szektáskodás, hanem a lelkész számára munkatársakat nevelő intézmény. Délután Hanke E. képekkel illusztrált előadást tartott a ker. ifj. egyesületi munka 4 főágáról: az értelmi, testi, lelki, társas életi nevelésről (Luk. 2. 52). Utána Karácsony S. a falusi munka akadályairól beszélt. (Nem hisznek sikerében; félnek a kinevetéstől; nem jár anyagi haszonnal.)

Július 26-án (kedd) Pongrácz J. „az új testamentom a jellemnevelés szempontjából és a Bibliaolvasás” címen tartott előadást. Rámutatva, hogy az újtestamentom eszményei valósággá váltak Krisztusban és a nagy ker. jellemekben. A Biblia — mondotta — a legmodernebb, a legszemélyesebb könyv, melyet naponkint, alázatosan, kitértően és imádkozva kell olvasnunk. Ifj. Victor János, a M. E. K. D. Sz. főtitkára „az ó-testamentom a jellemnevelés szolgálatában” c. előadása első részében azokat a kifogásokat döntötte halomra, melyek az ó-test. jellemnevelő erejét el akarják vitatni. (Régi és mai zsidóság; az ó-test. tekintélye és a bibliai kritika; az ó-test.-ban felsorolt bűnök pedagógiai fontossága. Evolúció.) Mac Cowen, világszövetségi főtitkár (ügyvéd) a ker. ifj. egyesületi munka megindulását fejtegette. Londonban 1842-ben 12 ifjú indította meg s ma nyolcezer egyesület van 1 és fél millió taggal. A cél a fiatal ember egyéniségének minden oldalú kifejlesztése, de a lelkiélet kiművelése mindenek fölött áll. Délután 3 órakor Megyercesy B. a lelkészek számára tartott előadást ilyenforma eszmenettel: Legyünk példaadók, szeretetteljesek; hálátlanság, késői eredmény ne csüggeszen el. Neveljünk munkatársakat a konfirmandusok közül és csak ha 8–10 segítőtársunk van, fogjunk munkához. Mac Cowen a kivándorlók közötti, az indiai, kínai, japáni munkáról szólott lebilincselő érdekességgel. Felhívta a jelenlevőket, hogy novemberben tartsanak imahetet ezért a munkáért. Szombathy István karczagi h. lelkipásztor a múlt hibáiról s a jövő feladatairól beszélt. Legate R. (Amerika) az amerikai munkáról s a munka alapfeltételeiről tartott előadást.

Július 27-én (szerda) Uray Sándor, debreczeni református lelkipásztor az önnévelés három főágát, ú. m. értelmi, testi, erkölcsi nevelést fejtegette. Ifj. Victor János folytatta előző napi előadását. Az ó-testamentom főérdeme — úgy mond —, hogy Krisztushoz vezet. Mig az új-testamentom individualisztikus, addig az ó-testamentom szerint a nép játszik főszerepet. A késői írásba foglalásra való tekintettel az ó jobban kidomborítja az események lényegét. A prófétáktól ma is tanulhatunk hazaszeretetet. Bátran ostromozzák a romlott népet, a bukásban pedig vigasztalják. A közóhajnak engedve, dr. Tankó Béla, debreczeni egyetemi tanár is előadást tartott az apák és fiúk között tátongó ürről. Őket egymáshoz vezetni csak a Jézus Krisztussal való személyes életközösség képes. Legate R. arról beszélt, hogy az ifjúsági munkának az egyházéval karöltve kell haladnia. Előadása közben több gyakorlati példát hozott fel. Délután Karácsony S. folytatta előadását, reá mutatva, hogy a falut és a várost egymáshoz kell vezetni s meggyőzni őket a szellemi kultúra elsőbbségéről. Ezt a munkát pedig az igazság módszerével folytassuk le. Muraközy Gyula, kecskeméti református lelkipásztor, a magyar ifjúságnak hazája és Istene iránt való felelősségét fejtegette. Felelősek vagyunk múltért-jelenért, de érette eredményesen csak mint keresztyén jellemek dolgozhatunk. Szöllősi István a cserkész-munkáról beszélt, mely egyedül nálunk áll keresztyén alapon s kivívta a külföldiek elismerését is.

Július 28-án (csütörtök) Zsinka Ferenc, budapesti középiskolai tanár, az „ismeretterjesztés”-ről, amint azt már Budapesten bevezették, értekezett. Megyeresy B. hangsúlyozta, hogy munkatársakat kell nevelnünk és keresnünk. Rendkívül fontos az egyesületi munkában a bibliai eszmecsere. Majd az imahét, imaóra mibenlétét magyarázta Mac Cowen felszólításával kapcsolatosan. Id. Victor János „A vasárnapi iskolá”-ról, mint a ker. ifj. egyesületi munkát megelőző, megalapozó intézményről beszélt. Visszapillantást vetett történetére; az előkészítő munkára, a munka módszerére is kitért. Délután a záró-gyűlésen Megyeresy B. összegezte az eredményeket. Köszönetet mondott az előadóknak, (megjegyezzük, hogy az idegen nyelvű előadásokat csaknem kivétel nélkül ifj. Victor J. tolmácsolta mesterien), vendéglátóknak, majd felszólítást intézett a résztvevőkhöz, hogy milyen hatást váltott ki lelkükből a konferencia. Mindenkint mélyen meghatottak a meglepő bizonyágtételek, kivált midőn egy dült arcú ifjú ember töredezett hangon ezt rebegte el: „Nekem sem apám, sem anyám. Züllött, rossz életet éltem. Az emberek részéről csak gyűlölséget tapasztaltam. Ide is csak a dologtalanság vetett. S most látom, mit jelent az, ha Krisztus testet ölt bennünk; midőn látok itt embereket, kik bejárják az egész világot mondhatatlan fáradozások közepett csak azért, hogy az embereket Krisztushoz vezessék és a sok munka, a sok küzdelem után csupa öröm, csupa derű sugárzik arcukról — érzem, van szeretet, érzem, mit jelent Krisztus követőjének lenni. Éle-

tem összelört. Újat akarok kezdeni.” — Meg vagyunk győződve, hogy lelki nyereség nélkül senki se távozott a konferenciáról. Nemcsak munkatervet, hanem főként hatalmas indító erőt vitt magával haza minden egyes résztvevő. Isten szent Lelkének ereje áradt szét a konferencián. Éreztük, mennyi sok a mulasztásunk, mily sok a tennivalónk az ifjúsági munkatéren. Éreztük, hogy akié az ifjúság, azé a jövő. De a reánk váró hatalmas feladat nem csüggeszt el, sőt boldoggá tesz, hogy az Isten kegyelme minket méltóztatott erre a feladatra. Ő ad nekünk erőt a munkára! S éppen ebben az erőnyújtásban áll e konferenciák fontossága, úgyhogy örömmel tehetünk e konferencia után vallomást Krisztusunk szavaival: „Az én igám gyönyörűsége, az én terhem könnyű.”

Kövér Pál,
református s. lelkipásztor.

Halottaink

Dr. Kuthy Zoltán

a new-yorki magyar református egyház példás buzgóságú lelkipásztora és az amerikai magyar református egyház keleti egyházmegyének fáradhatatlan munkásságú esperese, a folyó évi augusztus hó 22-ik napján hajnalban, nehéz szenvedés után Budapesten elhunyt. Hült tetemét 24-én délután 3 órakor, a farkasréti temető halottasházából helyezték végső nyugalomra. Ravatala felett dr. Baltazár Dezső püspökünk mondott könnyekig megható, vigasztalást és keresztyéni megnyugovást nyújtó temetési imádságot, melynek kapcsán elbúcsúztatta a nagy halottat szeretett családjától, egyházától, tisztársaitól és azoktól az intézményektől, amelyeket ő szervezett, igazgatott, gyarapított a reá bízott lelkek javára és Isten dicsőségére. A temetésen az idvezült nemes lélek tisztelői, tisztársai, barátai, jóismerősei nagy számmal vettek részt és meghatottan váltak el a sirhanttól, mely a férfi kora delelőjén viruló és az Isten országa ügyéért utolsó leheletéig hűségesen sáfarkodó felejthetetlen Kuthy Zoltán porsátora fölött domborul.

Régóta táplált vágya volt, hogy édes szülőföldjét, a szép Magyarországot, gyermekeinek színről-színre megmutassa és öröklött magyar hazaszeretetüket ez által is éle-sze, fenntartsa. Ezért látogatott el néhány héttel ezelőtt, egyetemi pályára készülő Olga leányával ide az ó-hazába, ahol felkereste, hogy viszontlássá mindazokat a helyeket, intézményeket, egyéneket, amelyekhez és akikhez őt a múlt kedves emlékezésének és a tiszteletnek, szeretetnek aranszájai fűzték. Bizodalmat, rokonszenvet, becsülést keltő egyénisége és társalgása mindig és mindenütt tanulságos, jótékony, kellemes és áldásos hatást gyakorolt úgy az egyesekre, mint a társaságra és a debreczeni Nagytemplomban tartott remek prédikációja felejthetetlen marad nemzedékről-nemzedékre.

Majdnem három évtizedes szervező- és építőmunkálkodását hiven megörökíti a new-yorki egyház évkönyve, amelyben meg lesznek írva az ő Istenért, hazáért, egyházáért és a szabadságért lángoló lelkesedéssel folytatott nemes küzdelmei és maradandó értékű sikereiben gazdag tevékenységének összes mozzanatai és részletei. A magyarországi református anyaszentegyház hivatalos öröklői, kormányzó szervei és vezető tényezői pedig a legteljesebb elismerés és méltánylás hervadhatatlan babérkoszorújával tisztelik meg emlékét annak a tiszta jellemű, apostoli buzgóságú és áldásos működésű dr. Kuthy Zoltánnak, aki az evangéliom ígeit igazán tanította és követte, a gondjaira bízott lelkek és gyülekezetek dolgait, ügyeit igazán szíven viselte, feddhetetlenül példaadólag élt, az igazsághoz, szabadsághoz ragaszkodott és sokakat vezérelt igazságra, Isten országába.

Nyugodjék immár a közös fájdalomkúra oly korán jobb hazába költözött drága lélek porsátora, az általa rajongva szeretett magyar hazának édes anyai kebelén szelíden, csendesen, a boldog feltámadás reménysége alatt. Árván maradt Olga leánya, kinek karjai között hunyta le utóljára szemeit, vigye el az új-hazában kesérgő özvegy édesanyjának, Anna nővérének és Zoltán fivérének a magyar református társadalom, a tisztelők, tisztársak és jóemberek legőszintébb részvétét, abban a hitben, hogy az özvegyeknek gondviselője és az árváknak atyja a jó Isten, akinek kegyelme velök marad mindvégiglen.

Dr. Kuthy Zoltán élete áldás volt; áldott marad emlékezte.

Különfélék

A tiszántúli reformátusság című cikkünk folytatását az aktuális cikkek torlódása miatt egyelőre félbe kell szakítanunk. Itt kell megenyhélni az aug. 27-én megjelent második cikkben előforduló két kellemetlen sajtóhibáról. A második hasáb utolsó bekezdésének első soraiban „zsinatpresbiteri elvre.“ helyett „zsinatpresbiteriekre“ van szedve. A cikk végén pedig „kürtiarchia“ helyett „küri anarchia.“ Bizony, egy kicsit nyárias mint a korrekturánk, amiért elnézést kérünk.

Kollegiumunk felsegélése. Tanáraink ez idő szerint gyűjtő utban vannak, így is azonban utóbbi számunkban közlött tudósításunk után a következő adományokról számolhatunk be: gróf Degenfeld József 20,000 korona, Nyírlövői egyház 430.20 korona, dr. Rényi Andor 500 korona, Hencidai egyház 800 korona, dr. Borsy Imre Berettyóujfalú 1500 korona, Jakucs István gyűjtése 10,000 korona, Hajdusámson község 500 korona, dr. Szeremley Béla tanár eddigi gyűjtéséről a következőket jelenthetjük: Püspökladányból Papp Sándor 1000 K, Tisza Imre 5000 K, Kávai Sámuel, Faragó Mihály, Hegedűs Mátyás 500—500 K, Weltner Sámuel 2000 K, Nagy Sándor, D. Szabó Balázs, Biró László, Fejér Sándor 100—100 K. Füzesgyarmatról Polgár Pál

1000 K, Szöke Lajos, Nagy Imre 500—500 K, Eke András, dr. Orbán Lajos, Kun Albert 200—200 K, Balogh Sándor, Simig Rezső 100—100 K, Szeghalomról dr. Csánky Dezső, Schwarz Miksa, Várady Lajos 500—500 K. Balmazújvárosról Feldmesser Herman, Bak János 1000—1000 K, Jónap Aladár 500 K, Kiszél Gyula 300 K, Németh Lajos 100 K, dr. Görgey Márton balmazújvárosi orvos egyelőre 5000 koronát ajánlott fel alapítványul, mit 50,000 koronára szándékozik kiegészíteni hálául a kollegium iránt, hol ő gondos anyai támogatásban rész sült tanuló korában. A kocsordi egyház 6000 koronát ajánlott, amit még kisebb gyűjtéssel szaporítani törekszik. A dombrádi egyház mintegy 23 ezer korona értékű terményt és 1000 K készpénzt gyűjtött. A szétbocsátott gyűjtő tanároknak csak egy részétől vettünk eddig hírt az eredményről, de már is megállapíthatjuk, hogy lelkészek és tanítók olyan buzgó szeretettel karolták fel kollegiumunk ügyét, mely reményünk, számításunk csalódását teljes kizárja.

Az országos Református Tanáregyesület közgyűlése. Két évtizede, hogy megalakult ez az egyesület, mely most XV-ik közgyűlését tartotta Debreczenben aug. 25-én. 1917 óta nem gyűlhetett egybe, ezáltal pedig az elszakított területekről 16 tanintézetből nem jöhettek tanárok közgyűlésére, melyre mindamellett, a nehéz viszonyokat is tekintetbe véve, az ország minden részéből elég szép számmal gyűltek össze. Előzőleg aug. 24-én d. u. a vallásánárokat tartottak konferenciát. Itt elhatározták, hogy évenként valláspedagógia cursusokat rendeznek. Ezt a közgyűlés is helyeslőleg fogadta, látván annak, főleg a mai körülmények között, mérhetetlen fontosságát. A közgyűlést aug. 25-én reggel az egyesület választmányi ülése, majd a kollégium oratóriumában istentisztelet előzte meg, amikor dr. Ballazár Dezső püspök emelte az érzéseket nagyhatású, áhítatos imával az Istenhez. A közgyűlést ezután a kollégium dísztermében dr. Dóczi Imre nyitotta meg egy olyan hatalmas beszéddel, amely maradandó nyomokat hagyott a lelkekben. A közönség valóságosan ünnepelte a kiváló tanférfit. Karai Sándor nagy tetszés között adott kifejezést a közgyűlés iránta való érzelmeinek s indítványozta, hogy megnyitó beszédét, valamint a püspök imádságát iktassák az egyesület jegyzőkönyvébe. Viszont dr. Szentpéteri Kun Béla Karainak Dóczi érdemeit méltató beszédét kívánta megörökíttetni. Mindkét indítványt lelkesen fogadta a közgyűlés, nemkülönben azt is, hogy vételessék jegyzőkönyvbe az a két megkapó és megható üdvözlő beszéd is, melyekkel dr. Madai Gyula, az Orsz. Középisk. Tanáregyesület, dr. Szigethy Lajos pedig az Orsz. Ág. Hitv. Evang. Tanáregyesület nevében köszöntötték a testvér református egyesületet. A műsorozat rendjén két tanulságos és élvezetes felolvasásban volt nem mindennapi része a szép számú hallgatóságnak. Az elsőt Borsos Károly tartotta egy igen aktuális kérdéstről, a kálvinista világnézetéről, a másodikban egy szellemes bevezetés után dr. Nagy Zsigmond olvasott fel néhány remek Horatius fordításából, mikkel elragadta a műértő tanárságot. Azután S. Szabó József alelnök, mint h. főjegyző tett jelentést az egyesület négy évi működéséről és mai állapotáról. Ja-

kucs István pénztárnok a pénztárvizsgáló bizottság és felülvizsgáló bizottság jelentéseit terjesztette elő. Ezt követte a különböző indítványok tárgyalása. A központi igazgatóság és a választmány javaslatait a közgyűlés nagyobb vita nélkül fogadta el. Tudomásul vette, hogy a tagoktól bekért szavazatok óriási többsége ismét Debreczent kívánja az egyesület székhelyéül. Ehhez képest történt aztán a tisztújítás az 1921—27. évi cyclusra. Elnökké zajos ovációk között újra *Dóczi Imrét* választották, alelnökké dr. *Antal Gézát* és *S. Szabó Józsefet*, pénztárnokká *Jakucs Istvánt*. Ezek mind a régiék. Ellenben új erőket hívott el a közgyűlés az egyesület főjegyzői és központi jegyzői székébe, megválasztván főjegyzőnek *Barcza Józsefet*, a debreczeni főgimn. h. igazgatóját, központi jegyzőnek pedig *Kiss Ferencet*, ugyanezen intézet fiatal tanárát. A központi igazgatóság tagjai jórészen a régiék maradtak. A közgyűlés befejezése után a református leánynevelő intézet étkező termében volt közebéd, melyért, valamint a máshonnan jött vendégek kifogástalan ellátásáért *Koncz Aurélné* leányközpisk. igazgatónőt illeti a legfőbb köszönet és elismerés. A közebéden főként két emlékezetes pohárköszöntő hangzott el. Az egyik, amellyel *Dóczi Imre* az egyházkerületi elnökséget, a másik, amellyel a püspök *Dóczi Imrét* éltette.

Lelkészválasztás. A porcsalmai egyház aug. hó 28-án ejtette meg a lelkészválasztást. Az igen nagyszámú pályázók közül *Király Ferenc* ópályi segédlelkészt nagy többséggel, majdnem egyhangúlag választották meg. A választás aktusa példás rendben folyt le, ami dícséretére válik ebben a zavargó világban a porcsalmai fényes gyülekezetnek. Mindkét félnek, választó és választottnak szívünkben gratulálunk.

Harmincötéves találkozó. Aug. 26-án *Szabó Lajos* középszabolcsi esperes szíves meghívására Nyírbátorban az ő vendégszerető házában kedves és megható találkozóra gyűltek össze azok, akik vele együtt 1886-ban végezték a theológiát s tettek kápláni vizsgát Sárospatakon. A 36 tanulótárs közül 20-an már elhaltak s az életben maradtak közül is csak 7-en jelentek meg a találkozóra. Többen vannak cseh uralom alatt s nem jöhettek, némelyeket elháríthatlan akadályok tartottak vissza. A jeles osztály kiváló férfiakat adott egyházunknak. Egy közülök (*dr. Rácz Lajos*) akadémiai tanár, igazgató és lapszerkesztő, egy (*Fodor György*) tiszáninneri egyházkerületi tanácsbíró, négy (*Szabó Lajos, Buzi Márton, Elek József, Láncoz József*) esperes. Debreczenből *S. Szabó József* vett részt a találkozón, melyet a házigazda valóságosan az egész város ünnepévé avatott, amikor azzal névességét is összekötötte és a város színe-javát összegyűjtötte vendégszerető házában. Délelőtt templomban adtak hálát a nagykegyelmű Istennek megtartó jóságáért. A megható imádságot *Fodor György* mondta. Ebédnél szűkebb körben beszédben és pohárköszöntőkben emlegették tanulói élményeiket s a mult boldog időket. A vacsorán már nagyszámú intelligens közönség vett részt a városból és környékéről s ünnepelte a köztisztelőben és szeretetben álló esperest, akit családja tagjaival együtt, több pohárköszöntőben éltettek. A helybeli

dalárda külön üdvözölte szép dalokkal és beszéddel. Az ünnepelt férfi meghatva köszönte meg a tiszteletnek és szeretetnek ritka megnyilvánulásait. A találkozók is szívből jövő, hatásos beszédekkel járultak a hangulat emeléséhez és a szép este jelentőssé tételéhez. Viszont őket is tisztelettel üdvözölte és vette körül a díszes társaság, melynek érzelmeit a nyírbátori katonai parancsnok, *Görgey* alezredes lendületes beszédben tolmácsolta, kiemelve azt az egyetértést és szeretetet, mely őket összehozta s melyet példaképpül vehet a társadalom minden rétege s ebben a katonai és polgári elem is. Az estéről úgy az öreg találkozók, mint a jelenlévő közönség többi tagjai egyaránt felemelő érzésekkel távoztak el.

Fontos kérés. Egyházaktól és lelkészektől napról-napra érkezik a híradás, hogy a kollégium szegedelmére jelentékeny mennyiségű termény-adomány gyűlt s a híradás mellett kérdésbe van téve, hogy mit tegyenek a terménnyel? beszállítsák-e, vagy értékesítsék? Miután a termény-adományokat (búza, rozs, bab, burgonya, lencse, borsó stb.) kollégiumunk, illetőleg tápintézetünk nagy előnnyel tudja természetben felhasználni: a termények beszállítása kívánatosabb. Amennyiben pedig a beszállítás a fennálló magas díjszabás következtében sok költséget okoz: az egyházkerületi elnökség azzal a kéréssel fordult a kereskedelemügyi minisztériumhoz, hogy díjmentes, vagy legalább lehető legkedvezményesebb díjszabás mellett, engedélyezze a szállításokat. Míg a kérelem sorsa eldől: méltóztassanak a nt. lelkész és egyházi gondnok urak egyelőre megfelelő helyen készletben tartani a termény-adományokat; egyúttal a gyűjtés befejeztével szíveskedjenek a kollégiumi pénztári hivatalt levelezőlapon értesíteni arról, hogy mennyi s minemű termény gyűlt össze? hogy aztán a beszállítás kérdésében annak idejében a kollégium intézkedhessék.

Az egyházkerületi és kollégiumi pénztár hivatal kérése. Igen sok pénzküldemény érkezik a pénztárhoz úgy, hogy annak a rendeltetése nincs jelezve sem az utalvány szelvényén, sem külön levélben. Ezek — míg a rendeltetésről értesítést nem veszünk: letétben kezeltenek. Ilyen lelétek eddig a következők: Orosháza 63 K, Nagykárolyi egyházmegye pénztárnoka 24 K, Tornospálcza 31 K 70 f, Olesva 530 K, Kisújszállási főgimnázium 10 K, Kemece 80 K, Kiolvashatatlan névirással, a postabélyegző is olvashatatlan 2220 K. Levelezőlapon kérem az elmaradt értesítést. Az utalvány szelvényén a küldemény célját szabad megírni. Egyben azt is kérjük, hogy aki választ vár a megkeresésére, szíveskedjék vagy levelezőlapot kellő postabélyeggel ellátva, vagy 1 koronás postabélyegget csatolni. Másként nem áll módunkban válaszolni. Az 1921. évi II-ik félévi kongrua- és korpótlék-illetmény mindezideig nem jött meg. Adósegély pedig erre az évre épen nem érkezett.

A hit, a szeretet és hála áldozata. Megilletődéssel és mélységes elismeréssel közöljük az alábbi sorokat és kérjük, hogy ti, akik azokat ol-

vassátok, cselekedjétek a szabolcsi kisdud egyház lelkészének és gondnokának ragyogó példája szerint. Ime, így szól a levél szövege szóról-szóra:

A szabolcsi református Egyház lelkészi hivatalától. Karsai Sándor kollégiumi igazgató és Rózsa Sándor kollégiumi pénztárnok úrnak Debreczen. 3794. szám alatti becses iratukat, melyben a debreczeni református kollégium válságos anyagi helyzetét méltóztatnak feltárni, mely tisztelettel vettem illetve olvastam. Erre az iratra válaszolva jelentem hogy a közép-szabolcsi református egyházmegyébe kebelezett szabolcsi református egyházban, illetve, e 600 lelket számláló kis községben Tomory Dezső, református lelkész és Tomory Zoltán főgondnok urak azok, akiknek támogatása biztos a kollégium anyagi helyzetének javítása érdekében. A lakosság többi része, 2—3 kisgazdán kívül, szegény.

Lelkész és főgondnok azonnal segítségére is sietnek a kollégiumnak s Tomory Dezső református lelkész egy évi lelkészi fizetését: 520, azaz Ötszázhusz koronát (ennyit kapok az egyházmától készpénz fizetést egy évre), Tomory Zoltán főgondnok úr pedig 500, azaz Ötszáz koronát küldenek e levéllel egyidejűleg postán.

A kiküldött tanár urat pedig szeretettel várjuk!

S dacára annak, hogy az itt lefolyt román és vörös harcok idején a község összes lakossága sokat szenvedett, mert a községet kirabolták, a férfi lakosságot pedig az oláhok hat hétre kilakoltatták, a vörösek pedig a községünket nehéz ágyúkkal összelőtték (amikor is szép templomunkat 8 nehéz gránát találja és összeroncsolja, harangunkat le övik, orgonánkat szétlövik, lelkész és tanítókat ágyúval belövik stb. stb.), én szeretettel fogom kérni híveimet, hogy „a jótéteményekben meg ne restüljenek“, s a debreczeni kollégium javára — tekintettel mostani nehez helyzetére — jó szívvel és édes örömmel adakozzanak, mert „Istennek ad az, ki a szegénynek ad“. A Tomory Dezső szabolcsi református lelkész adománya 520 kor. és a Tomory Zoltán szabolcsi református főgondnok adománya 500 kor. postautalványon lett feladva Balsán e levéllel egyidejűleg. A legmélyebb tisztelettel és a legszívesebb üdvözléssel Szabolcsra, 1921 aug. 24. Igaz tisztelő kész szolgáljuk vagyok Tomory Dezső református lelkész.

A kiadóhivatal kérése. Lapunk előfizetési díja nagy részben még hátralékban van, holott már az év 2-ik felében is benne vagyunk. Tisztelettel kérjük azért t. olvasóinkat, hogy az előfizetési díjat méltóztatassanak mielőbb beküldeni. Az egyes hátralékosok megkeresése sok postaköltséggel járna; reméljük, hogy ennek az általánosságban tartott felkérésnek is meglesz a maga jó eredménye. Több helyről a 80 K előfizetési díj helyett, csak a múlt évi 48 koronás díjat vettük. Kérjük az elmaradt 32 koronának a pótlólag való beküldését is.

A kunhegyesi országos konferenciáról jövő számunkban referálunk.

Hivatalos Értesítés

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3961—1921. sz.

Körlevél.

Valamennyi kebelbeli lelkészünkhöz.

Debreczeni kollégiumunk szomorú és nyugtalanító anyagi helyzetének könnyítésére köztudomás szerint egyházaink, hitsorsosaink s mindenrendű polgártársaink áldozatkészségéhez fordulunk segedelemért. Kollégiumunk tanárai keresik fel egész egyházkerületünk területét s nagy törődéssel küzdenek, hogy kollégiumunk felsegélése minél nagyobb arányokban valósuljon meg. Bizodalommal kérjük egyen-egyen mindenik lelkészünket, hogy küldöteinket fogadja mindenütt szives szeretettel és a siker minél erősebb biztosítására a felkeresendőkhöz személyesen kísérje el őket. Szükség van erre nem csak azért, mert ezzel az adakozó közönség bizodalma nyer erős fokozást a gyűjtő személye iránt, de azért is, mert ezzel a lelkészi kar és a kollégium közt fennálló szoros kapcsolat, benső viszony is szemmel láthatóan igazolva lesz. Kollégiumunk egész története bizonyítja (1811., 1851., 1868. években), hogy lelkészeink, ősi intézetünk hű gyermekei, mindenkor meghallgatták a tudással tápláló édes anya kiáltó szavát a legnehezebb időkben is, és megfeszített igyekezettel siettek annak gyámolítására. Ajánljuk buzgó, munkás szeretetébe szeretett lelkészeinknek a megindított gyűjtési munkánkat. Atyafiságos szeretettel vagyunk

Debreczen, 1921 augusztus 21.

Gr. Degenfeld József,
főgondnok.

dr. Baltazár Dezső,
püspök.

3737—1921. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Még ez évfolyamán szándékozunk lelkészszentelést tartani. Ennek előkészíthetése végett — felkérem Nagytiszteletűségedet — méltóztatassék minden egyházközséget magában foglaló oly kimutatást hozzám felterjeszteni, amely a következő rovatokat tartalmazza:

1. Egyház neve. 2. Lelkész neve. 3. Felszenteltetett-é (igen, nem). 4. Segédlelkész neve. 5. Mióta szolgál ott. 6. Honnan ment oda.

Egyben kérem figyelmeztetni a segédlelkész atyafiakat, hogy helyeiket tudtom és beleegyezésem nélkül ne változtassák. Helyváltozásokra vonatkozó rendeletemet minden esetben régi tartózkodási helyeiken várják be.

Atyafiságos szeretettel

Debreczen, 1921 augusztus 18.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat.

A kisújszállási református főgymnasium fenntartó testülete pályázatot hirdet egy vallás tanári rendes és egy magyar-német rendes tanszékre.

Évi javadalmazás a fenntartótól 2400 korona, mely 3200 koronáig emelkedhetik; öt ízben 200 korona korpótlék, a törvényszerű lakpénz, lakbérpótlék. Ezekhez járul még az állampénztárból a megfelelő fizeteskiegészítés, családi pótlék, háborús- és drágasági segélyek.

Pályázhatnak vallás tanári képesítéssel bíró református és tanári oklevéllel bíró protestáns tanárok, kik keresztlevéllel, érettségi bizonyítvánnyal, oklevéllel, előbbi alkalmazásukat, katonai viszonyukat, forradalmi és román megszállás alatti magatartásukat igazoló okmányokkal és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt s az Egyháztanácsához címzett kérvényeiket e pályázati hirdetés megjelenésétől számított 10 nap alatt a főgymnasium igazgató-ágához nyújtják be.

Menekült tanárok megfelelő figyelemben részesülnek.

Vallás tanári képesítéssel nem bírók hiányában a vallás tanári állás lelkészi képesítés alapján az 1921—2. tanévre helyettes tanárral is betöltetik. Kinek javadalmazása a fent elősorolt állampénztári pótlékokon kívül 2400 korona.

A megválasztottak az orsz. tanári nyugdíjintézet kötelezett tagjai, állásukat megválasztásuk után azonnal kötelesek elfoglalni s a rendes tanárnak az év folyamán székfoglaló értekezést kell tartani. Kisújszállás, 1921 aug. 20.

Török Imre,
ig. tanácsi elnök.

Pályázat.

A püspökladányi református egyház e lap 34. számában közölt pályázati hirdetését, szept. 20-iki határidővel, megújította. **Kállay Sándor,** iskolaszéki elnök.

Pályázati hirdetés.

A tiszakürti (Szolnok m.) református egyház pályázatot hirdet egy rendes fitanitói állásra. Javadalom: az egyháztól évi 200 (kettőszáz) korona; kertvátság, időközi tisztogatás és szobafestésre évenként 43 (negyvenhárom) korona; 3 szobából álló lakás mellékhelyiséggel; a többi államsegély. Kötelesség: a presbitérium által reá bízott osztály vagy osztályok — jelenben I—II. vegyes osztály — tanterv szerinti vezetése; egyházi énekkar szervezés és vezetés kántorral együtt; ifjúsági egyesület vezetése tanítótársaival, együtt; lelkész és indokolt szükség esetén kántorhelyettesítés. Megfelelően, a kommunizmus alatti viselkedést is feltüntető bizonyítvánnyal felszerelt kérvények szeptember 10-ikéig alólírt iskolaszéki elnökhöz adandók be. Az állás szept. 14-ig elfoglalandó.

Tiszakürt, 1921 augusztus 14.

Szász Gusztáv,
lelkész, iskolaszéki elnök.

Pályázati hirdetés.

A karczagi református főgimnázium fenntartó testülete pályázatot hirdet egy német-magyar vagy német-latin szakos rendes tanári állásra.

Az állás javadalma 2400 kor. törzsfizetés, mely 3600 K-ig emelkedik, 200 kor. ötödéves korpótlék öt ízben, 700 kor. lakáspénz a gimnázium pénztárából negyedévenként előre fizetve.

E javadalomhoz járulnak a szabályszerű állami fizeteskiegészítés és különböző pótlékok.

Pályázhatnak református, esetleg más protestáns vallású tanárok és tanárjelöltek. Menekült tanárok előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények keresztlevéllel, érettségi bizonyítvánnyal, tanári oklevéllel, szolgálati, orvosi bizonyítvánnyal, katonai szolgálati viszonyt és forradalmak alatti magatartását igazoló iratokkal felszerelve 1921 szeptember 10-ig a gimnáziumi igazgató-ágnál nyújtandók be.

Az állás azonnal elfoglalandó a megválasztásról vett értesítés után.

Karczag, 1921 aug. 19.

Török Vince,
református lelkész,
ig. tanácsi elnök.

Egyházak, iskolák, valamint a nagytiszteletű Lelkész és tisztelt Tanító urak figyelmébe!!!

A magyarországi református Egyetemes
Konvent a kiadásában megjelenő 00000

új Énekeskönyv

nyomtatásával Debreczen sz. kir.
város és a Tiszántúli református
Egyházkerület Könyvnyomda
Vállalatát, az egész országban
való kizárólagos terjesztéssel
és árusítással a nyomda-vállalat
tulajdonát képező

„Méliusz” könyvkereskedés,
könyvkiadóhivatal, zenemű-, papir- és írószerkereskedést,
Debreczen, Ferencz József-út (Piac-u.) 26.

bízta meg. Az új énekeskönyv egyelőre a következő
három kivételben, már folyó évi szeptember ha-
vában fog megjelenni és használata kötelező.

Papirkötésben . . . ára 42 K Ezen árakból az egy-
Félvászon kötésben . . . 44 K házak- és iskoláknak
Egészvászon kötésben . . . 54 K 10% engedmény jár.

Megrendelések már most eszközölhetők, amelyek után-
véttel figyelmesen és pontosan lesznek elintézve. Az
ország összes elemi- és középiskoláiban használt tan-
könyvek nagy választékban, papir-, író-, rajz- és
irodaszerek a legjutányosabban beszerezhetők.